

2016

– דוח מבקר המועצה
לשנת 2015
המועצה האזורית
הגלבוע

דוח מעקב

מעקב אחר תיקון הליקויים

בטיחות מוסדות החינוך

במועצה האזורית הגלבע, מערכת חינוך המספקת שירותים ל- כ 10,000 ילדים ובני נוער (מתוך כ-30,000 תושבים) במסגרות הכוללות : פעוטונים, גני ילדים, בתי ספר יסודיים, חטיבות ביניים ותיכונים.

אין צורך להכביר במילים על חשיבות נושא הבטיחות בכלל ובטיחותם של הילדים ובני הנוער השוהים במוסדות החינוך.

לא מעט תאונות בהן נפגעים, מתרחשות בחצרות בית הספר ובמגרשי הספורט שבשטחן.

ברישא של דוח הביקורת לשנת 2012 נכתב : " כולי תקווה שלאחר והדוח יופנם, יחל תהליך מידי לתיקון הליקויים ויפה שעה אחת קודם "

ע"פ בדיקת הביקורת אנחנו נמצאים כיום במקום אחר .

ניכר שדוח הביקורת לשנת 2012 הופנם ברובו , ומבחינת רמת הבטיחות במוסדות החינוך , המועצה נמצאת במצב טוב יותר .

פעולות הביקורת

**מבקר המועצה בדק את תחום הבטיחות במוסדות החינוך, ברחבי המועצה
האזורית הגלבוה,**

לסירוגין במהלך החודשים ספטמבר 2014 - יוני 2016.

**המבקר נפגש עם ראש מחלקת החינוך ועוזרתו, מזכיר המועצה, ממונה בטיחות
מוסדות חינוך ומנהל מחלקת האחזקה, מנהלי בתי ספר יסודיים, תיכוניים גננות
גני ילדים, ורכזי בטיחות בבתי הספר.**

**במהלך הבדיקה סייר מבקר המועצה בעשרות מוסדות חינוך וכן עיין במסמכים
במחלקת החינוך במועצה.**

ממצאי הביקורת (היו נכונים לחודש מרץ 2012)

להלן הממצאים שנאספו לגבי מוסדות החינוך במועצה האזורית הגלבוע, בנוגע לליקויי בטיחות:

1. על פי הוראות חוזר מנכ"ל משרד החינוך (להלן : המשרד), לשם שמירה על השוהים במוסדות החינוך מפני פגיעה עקב ליקויי בטיחות, על הרשות המקומית או על הבעלים לפעול, להסיר ולמנוע מפגעי בטיחות ולעמוד על קיום הנחיות המשרד לגבי מבני מוסדות חינוך, חצרותיהם ומתקניהם לרבות ייזום בדיקות מקצועיות לגילוי מפגעים והקניית כללי בטיחות לעובדי חינוך ותחזוקה.
2. בעקבות מותו של נער בן 15 , בחודש אוגוסט 2012 עת נתלה על הסל במגרש כדורסל, בבית ספר יסודי בתל -אביב, הוציאה מחלקת ביטחון במשרד החינוך מכתב ריענון , עוד לפני פתיחת שנת הלימודים , למנהלי מחלקות החינוך במועצות המקומיות במדינה , לגבי עמידה בתקן ישראלי 5515, במגרשי הספורט וכן חזרה על החיוב לבצע בדיקות על פי תקן זה.
3. למרות האמור לעיל טרם בוצעו כל הבדיקות המחייבות בכל מוסדות החינוך ברחבי המועצה האזורית.
4. טרם בוצע סקר המעריך את הסיכונים הבטיחותיים , על פי דרגתם בכל מוסדות החינוך במועצה האזורית.
5. בהמשך לסיוורים בחלק מוסדות החינוך, התגלו ליקויי בטיחות במוסדות החינוך הבאים :
6. תיכון אורט אחווה הגלבוע.
7. תיכון עמק יפה.

8. בי"ס יסודי יד לחמישה.
9. בי"ס יסודי נר הגלבווע.
10. בי"ס יסודי מוקיבלה.
11. בי"ס יסודי טייבה בעמק.
12. בי"ס יסודי נעורה.
13. בי"ס יסודי סנדלה.
14. גן ילדים בצמוד לבי"ס יסודי טמרה בעמק.
15. גני ילדים – טמרה בעמק.
16. טרם מונה אחראי בטיחות במערכת חינוך, על פי מפתח של אחד לכל 300 כיתות.
17. טרם התקבלו אישורי בטיחות לכל גני הילדים ובי"ס במועצה האזורית.
18. טרם התקבלו אישורי כיבוי אש לכל גני הילדים ובי"ס במועצה האזורית.

בעקבות טיוטת הממצאים שהוגשה למנהלים האחראים ב-10.2.2013, נפגש המבקר ב- 3.3.2013 עם ראש מנהל חינוך.

ראש מנהל חינוך מסר שהעביר מתקציב מנהל חינוך, כחלק מהאיגום לטובת מחלקת אחזקה שהוקמה בשנת 2012,

את תקציב השיפוצים לקיץ במוסדות החינוך וכן את תקציב העסקת הממונה על תחום הבטיחות במוסדות חינוך.

מעבר לסעיפים אלו לדבריו אין לו מקורות נוספים בתקציבו לצורך הטיפול בליקויי הבטיחות במוסדות החינוך.

הפעולות שננקטו בעקבות הגשת טיוטת הביקורת

טיוטת דוח הביקורת הוגשה למזכיר המועצה ב- 11.3.2013.

מזכיר המועצה החליטה להקים צוות לתיקון הליקויים בראשותה ובהשתתפות : ראש מנהל חינוך, יו"ר ועדת הבטיחות והאחראי על הבטיחות במועצה האזורית ומנהל מחלקת האחזקה.

ממצאי ביקורת נוספים מעודכנים הנכונים לחודש יוני 2016

1. בבדיקת קרינה בלתי מייננת שהתבצעה בבתי הספר בקיץ 2015 במועצה , התגלו מספר מוסדות חינוך בהן נמדדה קרינה ברמות גבוהות מעבר לתקן המותר.

2. במסגרת סיורים בגני הילדים שנערכו על ידי הביקורת נמצא כי במרבית גני הילדים במועצה נמצאו ליקויי הצללת חצר המשמשת למשחק ילדי הגן בהפסקות וכן בפעילות מחוץ למבנה המקורה. הליקוי מקבל משנה תוקף במשך כמה חודשים בכל שנה ומונע פעילות נדרשת בחצרות הגנים ובקייטנות הקיץ , בשל עומס החום הקיצוני לו חשופים הילדים במהלך הפעילות בחצרות הגנים.

3. גם בחלק קטן מבתי הספר לא נמצאה הצללה מספקת , אך בהשוואה לגני הילדים , ניכר כי מצב ההצללה טוב ממצב ההצללה בגני הילדים.

4. במהלך השנה נעשה ניסיון על ידי הנהלת המועצה להשיג מימון תקציבי להצללת גני הילדים במועצה.

במסגרת ישיבת מליאת המועצה ב-29.6.16 אושרה הגדלת תב"ר 1945 אשר ממומן ברובו על ידי משרד לפיתוח הנגב והגליל , לצורך הצללת כל גני הילדים במועצה האזורית הגלבווע.

ברצוני לשבח את ראש המועצה והנהלת המועצה על השגת המימון התקציבי לפתרון ההצללה בגני הילדים. תוך חשיבה מחוץ לקופסא , נמצא פתרון מהיר לבעיית בטיחות חמורה זו וסיכון בריאות וחיילי ילדי הגלבווע. יישר כוח.

5. בבדיקת מסמכים במנהל חינוך עם תחילת שנת הלימודים (ספטמבר 2015) , נמצאו בדיקות בטיחות , מחודש אוגוסט במגרשי הספורט בחצרות בית הספר : עמק יפה , טיבה בעמק וחב"ד אשר הצביעו על ליקויי בטיחות חמורים , אשר חלקם חזרו על עצמם , מבדיקת הביקורת בשנת 2012.

6. מבקר המועצה שלח מכתב ב-7.10.15 , לראש מנהל חינוך תוך ציון העובדות הידועות בסעיף 4 וכן לאחר שקיים סיור באתרי בית הספר.

7. בעקבות המכתב ששיגר המבקר , הוסרו המפגעים המסכנים חיים בבתי הספר עמק יפה וחב"ד.

8. בבית הספר עמק יפה הותקנו עמודי סל ושערים משולבים , לאחר שהתערבותו של ראש המועצה החדש מר עובד נור , אפשרה מציאת תקציב לרכישת מתקני הספורט לבית הספר.

9. לבית הספר חב"ד טרם נמצא תקציב למתקני הספורט , סל ורגל , עד תום שנת הלימודים.

10. בתיכון אורט אחווה נעורה , מתרחשות פציעות רבות של תלמידים בדרגות חומרה נמוכות, באחד ממגרשי הכדורסל בחצר , כתוצאה ממשטח לקוי.

11. בבית הספר היסודי נר לגלבווע , אשר ביישוב גן נר, נמצא כי מערכת גלאי העשן אינה פועלת לאורך כל שנת הלימודים.

12. מנהל מחלקת החינוך השיג מקור תקציבי לבדיקות הקרינה הבלתי מייננת ודאג לתקן את מרבית הליקויים שנתגלו בבדיקות.

בתגובה לטיוטת הביקורת הסופית כתב ראש מנהל חינוך ב-31.7.16:

1. אני מבקש להדגיש כי אנו הזמנו את בדיקות הקרינה באופן עצמאי וביוזמתנו. ליקויים נמצאו בביה"ס "נר הגלבו" ו"יד לחמישה" וטופלו. יתרה מכך כל מוסדות החינוך שנבדקו קיבלו אישור בצורת "תעודה ירוקה" המאשרת את תקינות הקרינה.
2. בידינו מצויים כל המסמכים הרלוונטיים ובהתאם לכך הועבר אישור חתום למשרד החינוך. אם כוונתך לשנת הלימודים תשע"ז- טרם הסתיים התהליך. בתאריך ה- 15.8.2016 יוגשו כל האישורים כנדרש למשרד החינוך.
3. לסיכום – מנהל חינוך פועל יומם וליל לשמירה, שדרוג ואחזקה של כל מוסדות החינוך (כ-100 במספר) אל מול אתגרים מורכבים ביותר המוכרים לך.
4. נודה להתייחסותך להנ"ל בטרם פרסום הדו"ח.

בדיקת המלצות הביקורת נכון לחודש יוני 2016

1. המועצה האזורית צריכה לגבש נוהל מפורט לטיפול בנושא הבטיחות במוסדות החינוך ברחבי המועצה.
מומלץ שמנהל מחלקת החינוך יפעל, בשיתוף מנהלי מוסדות החינוך, לגיבוש מדיניות הכוללת את כל הרכיבים.
על מנת שהנוהל יהיה אפקטיבי יש להתייחס בכתיבתו להיבטים הבאים :
  - א. הגדרת סמכויות ואחריות בתחום המקצועי (בטיחות) , בתחום הכספי, בתחום הטכני ובתחום המנהלי – יושם בחלקו.
  - ב. הגדרת נושאי אחזקה / שיפוץ מסוימים בנושאי בטיחות, זאת על מנת שיזכו בעדיפות – יושם בחלקו.
  - ג. קביעת כתובת ברורה לכל פנייה, בנוגע למפגעי בטיחות. בנוסף יש להכין נוהל מסודר של טיפול בפניות ובתלונות בנושא ולהקפיד על תיעוד ומעקב אחר טיפול בתלונות – לא יושם.
  - ד. בקרה ומעקב על דיווחי טיפול ותיקון מפגעי בטיחות – יושם בחלקו.
2. על מנת להגביר את המודעות לבטיחות בקרב מנהלי בתי הספר והגננות, מומלץ שההנחיות והנהלים של המועצה האזורית בנושאי הבטיחות, כמו גם נהלי הבטיחות על פי חוזר מנכ"ל המשרד וכן תוצאות בדיקות הבטיחות, יובאו גם לידיעתם באופן שוטף - יושם.
3. יש לגבש תכנית מסודרת של בקרה על הבטיחות במוסדות חינוך, שתכלול גם דוח בטיחות כתוב – יושם בחלקו.
4. יש להנחות את הממונה על הבטיחות לבצע הערכות סיכוני בטיחות וסקרים – יושם בחלקו.
5. על הממונה לבטיחות לקבוע את הפעולות הנגזרות לסילוק סיכוני הבטיחות, תוך קביעת סדרי עדיפויות ומעקב אחר הביצוע – יושם בחלקו.

6. נדרשת כתיבת נוהל אשר יגדיר , מעקב ותיקון ליקויים על פי דו"חות משרד החינוך, תוך קביעת סדרי קדימויות לטיפול. הנוהל יכלול גם את הדיווחים למשרד החינוך ומנהל מחלקת החינוך, לוח זמנים לדיווחים כמו גם הדרישה לתיעוד וכו' - יושם.
7. נדרשת הנחייה לקיום מעקב ממוחשב, על תיקון המפגעים / הליקויים הבטיחותיים שנמצאו בדו"חות מבדקי / סקרי הבטיחות – לא יושם.
8. על ראש מנהל חינוך לגבש תכנית ותקציב לטיפול בליקויי בטיחות בכלל וליקויי בטיחות אש בפרט, בבתי הספר ובגני הילדים ולוודא ביצוע בדיקות תקופתיות – יושם בחלקו.
9. יש להכשיר את הממונה על הבטיחות במועצה האזורית , בקורס מקצועי ; מנהל הבטיחות במוסדות חינוך ברשות חייב להיות בוגר קורס מנהלי בטיחות במערכות חינוך או קורס ממוני בטיחות בעבודה בנוסף, עליו לעבור השלמה למנהל בטיחות במערכות חינוך - יושם.
10. יש להסיר לאלתר מכל מוסדות החינוך במועצה את כל מפגעי בטיחות בדרגה 1 המסכנים חיים – יושם.

מעקב אחר יישום ההמלצות

1. הנוהל שחובר על ידי מנהל חינוך איננו מפורט דיו, בפירוט סעיפים אלו בהמלצה מס' 1 :

א. אין כלל התייחסות בנוהל לנושא תקצוב תיקון ליקויי הבטיחות במוסדות החינוך. אין התייחסות בנוהל לגבי נושא התקציב; עלול לגרום לכך שבמקרים בהם יוסרו ליקויים המסכנים חיים מבתי הספר, לא יינתן מענה להקמת מתקן חדש ולתלמידים לא יתאפשר להשתמש במגרשי הספורט בכל שנת הלימודים.

ב. אין קביעת כתובת ברורה לכל פנייה, בנוגע למפגעי בטיחות. בנוסף יש להכין נוהל מסודר של טיפול בפניות ובתלונות בנושא ולהקפיד על תיעוד ומעקב אחר טיפול בתלונות. בקרה ומעקב על דיווחי טיפול ותיקון מפגעי בטיחות.

2. המלצה מספר 3 לא יושמה :

יש לגבש תכנית מסודרת של בקרה על הבטיחות במוסדות חינוך, שתכלול גם דוח בטיחות כתוב.

3. המלצה מספר 7 לא בוצעה :

נדרשת הנחייה לקיום מעקב ממוחשב, על תיקון המפגעים / הליקויים הבטיחותיים שנמצאו בדו"חות מבדקי / סקרי הבטיחות

4. המלצה זו מקבלת יתר תוקף בשל חוסר היכולת לעקוב, אחר תיקון ליקויי הבטיחות וכן אי גילוי חוסר ההתאמה בין תיאור מפגעי בטיחות המסכנים חיים, בבתי ספר מצד אחד ומתן אישור בטיחות על ידי בודק מוסמך לבית הספר מאידך, לפני הסרת ליקוי מסכן החיים.

5. המלצה מספר 8 בוצעה בחלקה בלבד :

ולוודא ביצוע בדיקות תקופתיות לטיפול בליקויי בטיחות בכלל וליקויי בטיחות אש בפרט, בבתי הספר ובגני הילדים.

לאחר הוצאת מסמך הטיוטה הסופית למעקב אחר בטיחות מוסדות החינוך, נפגש מבקר המועצה עם גזבר המועצה.

בפגישה נדון תקצוב תיקון ליקויי הבטיחות במוסדות החינוך.

בישיבת מליאת המועצה ב-27.7.16 אושרו תברי"ם המיועדים בין השאר, לתיקון ליקויי בטיחות במוסדות החינוך במועצה, על מנת לסיים את תיקון ליקויי הבטיחות עד לתחילת שנת הלימודים תשע"ז.